

« سوالات چهارگزینه ای درس شانزدهم »

الف) پرسش های قلمرو زبانی:

۱- معنی مصدر « قلا کردن » در عبارت زیر، در کدام گزینه آمده است؟

« من قلا کردم و روزی که پیرزن نبود رفتم سر بقچه اش. »

الف) فریب خوردن   ب) کلک زدن   ج) در رکاب بودن   د) کمینگاه

۲- معنی واژه « یغور » در عبارت زیر، در کدام گزینه آمده است؟

« در این حال، وضع من تماشایی بود؛ قیافه یغور، صورت درشت، بینی گردن کش. »

الف) ستبر   ب) بد   ج) زشت   د) تماشایی

۳- در همه گزینه ها غلط املائی وجود دارد به جز گزینه .....

الف) آقای معلم لوجه غلیظ شیرازی داشت.

ب) پیرزن، کارش نوحه سرایی برای زنان بود، روزه می خواند.

ج) ننه متلکی می گفت که دو برادری مثل علم یزید می مانید.

د) پانزده غران دادم و عینک را از میرزا سلیمان خریدم و به چشمم گذاشتم.

۴- در همه گزینه ها، گروه های اسمی، وابسته ی پیشین و پسین دارد به جز گزینه .....

الف) خنده ی بچه ها و حمله آقا معلم مرا به خود آورد.

ب) در مقابل این قد دراز، چشمم سو نداشت و بی اراده در همه کلاس ها به طرف نیمکت ردیف اول می رفتم.

ج) اول وقت کلاس، سوء زن پیرمرد را تحریک کرد.

(د) در این حال، وضع من تماشایی بود؛ قیافه یغور، صورت درشت، بینی گردن کش

۵- همه گزینه ها ، هم خانواده واژه « ناظم» است به جز.....

الف) منظوم (ب) ظمان (ج) نظمیه (د) انضباط

ب) پرسش های قلمرو ادبی:

۱- در کدام گزینه واژه « کلاس» به معنی مجازی نیست؟

الف) کلاس زد زیر خنده (ب) کلاس غرق خنده بود.

ج) کلاس تعطیل است. (د) کلاس دانشگاه بزرگ است.

۲- در تمامی گزینه ها آرایه ی کنایه وجود دارد به جز.....

الف) نوشته روی تخته را مثل بلبل می خواندم.

ب) معلم را در ظن خود تقویت کرد.

ج) اول وقت کلاس، سوء زن پیرمرد را تحریک کرد.

د) دسته های عینک، سیم و نخ قوز بالا قوز بود.

۳- « مشبه به » در عبارت زیر در کدام گزینه آمده است؟

« ناگهان چون پلنگی خشمناک راه افتاد، همین طور که پیش می آمد؛ با لهجه خاصش گفت: « به به مثل قوآل ها صورتک زدی؟

۱- پلنگی ۲- قوآل ها ۳- خشمناک ۴- به به

۴- تمامی آرایه ها در عبارت زیر، وجود دارد به جز آرایه .....

« پدرم دریا دل بود، در لاتی کار شاهان را می کرد.»

الف) استعاره (ب) تشبیه (ج) متناقض نما (د) کنایه

۵- تمامی آرایه ها به جز آرایه ..... در عبارت زیر وجود دارد؟

« پیرزن کازرونی اتفاقا شیرین زبان و نقال هم بود.»

الف) حس آمیزی (ب) مجاز (ج) تشبیه (د) کنایه

ج) پرسش های قلمرو فکری:

۱- معنی و مفهوم عبارت زیر ، در کدام گزینه آمده است؟

« اینجا چرتکه بیندازید، آن جا شکسته و خمیر شده باشید.»

الف) در مقابل حکومت، هوشیار باشید و در مقابل مردم متواضع.

ب) در مقابل حکومت، هوشیار و اهل محاسبه باشید و در مقابل خداوند متواضع.

ج) در مقابل درگاه خداوند هوشیار باشید و در برابر حکومت متواضع و فروتن.

د) هیچ کدام

۲- معنی و مفهوم « بور می شدم» در عبارت زیر، در کدام گزینه آمده است؟

« پایم به توپ نمی خورد، بور می شدم.»

الف) شرمنده و خجلت زده می شدم.   ب) سرشار از احساسات می شدم.

ج) هیجان زده می شدم   د) مضطرب و ناراحت می شدم

۳- مفهوم عبارت زیر، با کدام گزینه ، ارتباط معنایی دارد؟

« پدرم دریا دل بود، در لاتی کار شاهان را می کرد.»

الف) آن چه دی کاشته ای می کنی امروز درو/ طمع خوشه ی گندم مکن از دانه ی جو

ب) چشم بی شرم تو سیری را نمی داند که چیست؟/ در تلاش رزق تا حرص مگس باشد تو را

ج) رسم دهنش زهمت اهل جهان خواه / در تلاش و دستشان به دهن آشنا تر است

د) در کوی می کشان نبود راه بخل را/ این جا ز دست خشک سبو آب می چکد

۴- مقصود از عبارت « طلبه جوان برف را می کوبید و پیش می رفت.» در کدام گزینه آمده است؟

الف) طلبه جوان برف فراوانی را که پا نخورده بود له می کرد و جلو می رفت.

ب) طلبه جوان برف ها را له می کرد و راه می رفت.

ج) طلبه جوان برف های زیادی را کوبیده به اطراف می پراکند و جلو می رفت.

د) طلبه جوان برف های بسیاری را که پا نخورده بود زیر پا له می کرد به دنبال کار خود می رفت.

۵- مفهوم « سر از پا نمی شناختم» در عبارت « چنان غرق لذت بودم که سر از پا نمی شناختم» چیست؟

الف) سردرگم شده بودم. (ب) خیلی لذت بردم و شادمان بودم

ج) گیج شده بودم (د) نمی دانستم چه کاری انجام بدهم.

از شرقی

« پرسش های تشریحی درس شانزدهم »

الف (پرسش های قلمرو زبانی :

۱- در عبارت « تمام غفلت هایم را که ناشی از نابینایی بود، حمل بر بی استعدادی و مهملی و ولنقاری ام کردند.» یک غلط املائی یافته صحیح آن را بنویسید. (۰.۲۵)

۲- معنی واژه « شماتت » را در جمله ی « مادرم مرا شماتت می کرد.» بنویسید. (۰.۲۵)

۳- برای دو کلمه « مضحک » و « مسخره » یک واژه هم خانواده بنویسید. (۰.۵)

۴- در گروه اسمی « چشم مسلح » هسته و نام وابسته را بنویسید. (۰.۵)

۵- در عبارت زیر، سه غلط املائی وجود دارد، صحیح آن ها را بنویسید. (۰.۷۵)

« خلاصه مهمان عزیزی بود، ذادالمعاد و کتاب دعا و کتاب جودی و هرچه از این کتب تعذیه و مرصیه بود، همراه داشت. همه این کتاب ها را در یک بقچه می پیچید.»

۶- معنی واژه های مشخص شده ی عبارت زیر بنویسید. (۰.۷۵)

« من قلا کردم و روزی که پیرزن نبود، رتم سر بقچه اش. بعد برای مسخره از روی بد جنسی و شرارت، عینک موصوف را از جعبه اش در آوردم.»

۷- در هر یک از گروه های اسمی زیر، وابسته ها را یافته نام آن ها را بنویسید. (۱)

نیمکت اول - دیوار اتاق - دسته ی فرام - پیرزن کازرونی

۸- نقش دستوری واژه های مشخص شده عبارت زیر را بنویسید (۱)

« بدبختانه یک بار کسی به دردم نرسید.»

ب) پرسش های قلمرو ادبی:

۱- مفهوم کنایی « دریا دل » در عبارت « پدرم دریا دل بود در لاتی کار شاهان را می کرد.» را بنویسید. (۰.۲۵)

۲- در جمله زیر واژه ی مجازی را مشخص کنید. (۰.۲۵)

« چشمم ضعیف و کم سوست، چون تابلو سیاه را نمی دیدم.»

۳- دو آرایه ی برجسته و مهم عبارت زیر را بنویسید (۰.۵)

« آن قدر گفته ام صادقانه بود که در سنگ هم اثر می کرد.»

۴- در جمله ی تشبیهی مشخص شده زیر، «مشبه و مشبه به» را معین سازید. (۵/)

« مادرم می گفت: « به شتر افسار گسیخته می مانی ، شلخته و هر دم بیل.»

۵- سه آرایه ی برجسته و مهم عبارت «پیرزن کازرونی اتفاقا شیرین زبان و نقال هم بود.» را معین سازید. (۷۵/)

۶- نام ارکان تشبیه مشخص شده ی در تشبیه زیر را بنویسید. (۷۵/)

« به قدری این حادثه زنده است که از میان تاریکی های حافظه ام روشن و پر فروغ مثل روز می درخشد.»

۷- تفاوت معنایی و کاربرد واژه « کلاس » را در دو جمله ی زیر بررسی کنید. (۱)

الف) همه ی شاگردان تا ردیف ششم کلاس می نشستند. ب) کلاس غرق خنده بود.

۸- مفهوم کنایی عبارت های زیر را بنویسید. (۱)

الف) نوشته روی تخته را مثل بلبلی می خواندم.

ب) معلم را در ظن خود تقویت کرد.

ج) خواستم با این ریخت مضحک سربه سر خواهرم بگذارم.

د) دسته های عینک، سیم و قوزبالا قوز بود.

ج) پرسش های قلمرو فکری:

۱- منظور از واژه « کذا » در عبارت « مات و مبهوت عینک کذا به چشمم است و خیره خیره معلم را نگاه می کند.»

چیست؟ (۲۵/)

۲- مقصود از ضمیر شخصی پیوسته « ش » در عبارت زیر چیست؟ (۲۵/)

«تمام شاگردان به قهقهه افتادند، این کار، بیشتر معلم را عصبانی کرد؛ برای او توهم شد که همه بازی ها را برای مسخره کردنش

راه انداختم.»

۳- منظور از کلمه « قوال » در جمله ی « به به ! مثل قوال ها صورتک زدی؟ » چیست؟ (۵/)

۴- در داستان «قصه عینکم» چرا معلم عربی به شخصیت اصلی داستان (راوی) شک کرد؟

۵- معنی و مفهوم عبارت زیر را بنویسید. (۷۵/)

« مدیر کمیسیون تشکیل دادند و بعد از چانه زدن بسیار ، تصمیم به اخراج گرفتند.»

۶- مقصود از واژه های مشخص شده ی عبارات زیر را بنویسید. (۷۵٪)

« دایی جان کارهای فرنگی مآبانه مرا در فکرم تقویت کرد.

گفتم هست و نیست، عینک یک چیز متجددانه است که برای قشنگی به چشم می گذارند.»

۷- معنی و مفهوم عبارت زیر را بنویسید. (۱)

« معلم را در ظن خود تقویت کرد؛ یقین شد که من بازی جدید در آورده ام که او را دست بیندازم.

۸- چهار عنصر (شخصیت اصلی / زمان / زاویه دید) / مکان (صحنه سازی) / نقطه اوج (داستانِ « قصه عینکم » را بنویسید. (۱)

پاسخ سؤالات چهار گزینه ای درس شانزدهم

الف) پاسخ پرسش های قلمرو زبانی:

۱-ب (متوسط) ۲-الف (متوسط) ۳-ج (دشوار) ۴-د (دشوار) ۵-ب (آسان)

ب) پاسخ پرسش های قلمرو ادبی:

۱-د (متوسط) ۲-ج (دشوار) ۳-الف (آسان) ۴-الف (دشوار) ۵-ج (دشوار)

ج) پاسخ پرسش های قلمرو فکری:

۱-ب (متوسط) ۲-الف (متوسط) ۳-د (متوسط) ۴-الف (متوسط) ۵-ب (متوسط)

«پاسخ پرسش های تشریحی درس شانزدهم»

الف) پاسخ پرسش های قلمرو زبانی:

۱-ولنگاری (آسان)

۲-سرزنش (آسان)

۳-ضحاک / تمسخر (متوسط)

۴-چشم: هسته / مسلح: صفت بیانی ساده (آسان)

۵-زادالمعاد / تعزیه / مرثیه (آسان)

۶-کلک زدن / بد خوئی و بد سرشتی / وصف شده (متوسط)

۷-اول: صفت شمارشی ترتیبی از نوع دوم / اتاق: مضاف الیه

فرام: مضاف الیه / کازرونی: صفت نسبی (متوسط)

۸-قید / نهاد / مضاف الیه / فعل (متوسط)

ب) پاسخ پرسش های قلمرو ادبی:

۱-سخاوتمند-مهمان نواز-با گذشت (آسان)

۲-چشم (مجاز از نور چشم) (متوسط)

۳-اغراق در سنگ اثر کردن / کنایه از مؤثر بودن (متوسط)

۴-تو («ی» در فعل می مانی): مشبه / شتر: مشبه به (آسان)

۵- شیرین زبان : کنایه از خوش سخن - حس آمیزی / زبان : مجاز از گفتار / (متوسط)

۶- به ترتیب: مشبه / مشبه به / وجه شبه (آسان)

۷- در الف : کلاس در معنای خودش است. اما در ب: کلاس به معنای دانش آموزان کلاس است. مجاز به علاقه محلیه (متوسط)

۸- به ترتیب: سریع و عالی می خواندم/یقین پیدا کرد / اذیت کردن - شوخی کردن/مشکل بزرگتری بر مشکلات قبلی اضافه شد

ج) پاسخ پرسش های قلمرو فکری:

۱- این چنین، چنین (آسان)

۲- معلم (آسان)

۳- در اینجا مقصود بازیگر نمایش های دوره گردی است. (آسان)

۴- زیرا این دانش آموز همیشه ابتدای کلاس، در ردیف اول می نشست و در ردیف آخر نشستن، شک معلم را برانگیخته بود. (متوسط)

۵- آقای مدیر جلسه تشکیل دادند و بعد از بحث و گفتگوی بسیار تصمیم گرفتند که مرا اخراج کنند. (متوسط)

۶- به ترتیب: کسی که به آداب اروپاییان و غربی یان عمل کند/حتمًا، قطعاً / روشنفکرانه ، نوگرایانه

۷- معلم در گمان خود اطمینان یافت که من برای مسخره بازی عینک زده ام تا او را اذیت کنم. (متوسط)

۸- دانش آموز (راوی) / اول شخص / مدرسه / زمانی که عینک را سر کلاس می برد (متوسط)